

Alueiden komitean lausunto aiheesta ”Virallista valvontaa koskeva asetus”

(2014/C 114/16)

I POLIITTISET SUOSITUKSET**ALUEIDEN KOMITEA*****Yleisiä huomioita***

1. merkitsee tiedoksi komission ehdotuksen virallisesta valvonnasta ja muista virallisista toimista, jotka suoritetaan elintarvike- ja rehulainsäädännön ja eläinten terveyttä ja hyvinvointia, kasvien terveyttä, kasvien lisäysaineistoa ja kasvinsuojeluaineita koskevien sääntöjen soveltamisen varmistamiseksi, kun otetaan huomioon asetuksen pääasialliset tavoitteet eli ihmisten terveyden suojelun korkean tason takaaminen ja huolehtiminen sisämarkkinoiden kitkattomasta toiminnasta.

2. on hyvillään siitä, että komissio on tietoinen tarpeesta vahvistaa jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten käytettävissä olevia välineitä EU:n lainsäädännön noudattamisen todentamiseksi (valvontatoimet, tarkastukset ja testit).

Yhteistä maatalouspolitiikkaa koskevat viittaukset

3. toteaa, että EU:n maataloustuotteiden laatu on yksi tärkeimmistä tekijöistä, jotka määrittävät yhteisen maatalouspolitiikan lisäarvon, ja on yksi sen tärkeimmistä valteista maailmanmarkkinoilla. Elintarvike- ja rehulainsäädännön ja eläinten terveyttä ja hyvinvointia, kasvien terveyttä, kasvien lisäysaineistoa ja kasvinsuojeluaineita koskevien sääntöjen noudattamisen tehokas valvonta edistää markkinoiden vakautta, joka perustuu kansalaisten luottamukseen mainittuja tuotteita kohtaan.

4. uskoo, että kilpailukyky sekä paikallisella että globaalilla tasolla kyetään varmistamaan ainoastaan kehittämällä eurooppalaisia maatalouselintarvikemarkkinoita keskeytyksettä. Niinpä komitea on tyytyväinen tähän aloitteeseen, joka on omiaan takaamaan maataloustuotteiden laadun virallisen valvonnan keinoin ja muin virallisin toimin.

5. katsoo, että asetus täyttää tarpeen turvata sellaisten elintarvikeketjuun kuuluvien yritysten laajapohjainen kilpailukyky, joihin toimivaltaisten viranomaisten suorittama virallinen valvonta kohdistetaan.

Toissijaisuusperiaate, suhteellisuusperiaate sekä sääntelyn parantaminen

6. toteaa, että ehdotettu asetus sisältää lähes kaikilla soveltamisaloilla komission valtuutuksia delegoitujen säädösten antamiseksi (vrt. artikkelit 15–24). Komitea torjuu erityisesti ehdotetun säädöksen artikloissa 15–25 sekä 110, 132 ja 133 esitetyt perustat sellaisten delegoitujen säädösten antamista koskevan toimivallan siirtämiseksi, jotka käsittävät erityisiä määräyksiä virallisen valvonnan suorittamisesta. Komitea pitää ehdottoman tarpeellisenä, että asetukseen sisällytetään suoraan kaikki määräykset, jotka vaikuttavat merkittävästi valvontatoimiin ja maiden talousarvioihin. Lisäksi komitea pyytää, että komissio selvittää 139 artiklan mukaisen delegoitujen säädösten antamisen yhteydessä, miten se aikoo toteuttaa perusteluosan kohdassa 81 kuvatun menettelyn. Sen mukaan komission on asiaa valmistellessaan toteutettava asianmukaiset kuulemiset, myös asiantuntijatasolla. Komitea pitää tarpeellisenä kirjata jäsenvaltioiden asiantuntijoiden osallistumisen varsinaiseen 139 artiklaan.

7. yhtyy käsitykseen, että on hyödyllistä ja tärkeää yhdenmukaistaa virallista valvontaa koskevaa lainsäädäntöä, jotta pystytään varmistamaan riittävä elintarvikkeita ja rehuotteita koskeva turvallisuustaso sekä huolehtimaan tavaroiden vapaasta liikkuvuudesta sisämarkkinoilla sekä suojelemaan sisämarkkinoita, vapaata kilpailua ja kuluttajien etuja ja heille tiedottamista menetyksellisesti petoksia ja sellaisia tuontituotteita vastaan, jotka eivät ole EU:n vaatimusten mukaisia, sekä pitämään yllä luottamusta EU:sta käsin vietyjä tai EU:n alueen kautta kuljetettuja tuotteita kohtaan.

8. on tyytyväinen siihen, että asetukseen sisältyy joukko maatalouselintarvikeketjun viralliseen valvontaan kuuluvia toimia, muun muassa kasvintuhoojien torjuntatoimien osalta, kasvien lisäysaineiston tuotantoa (markkinoille saattamista varten) koskevia sääntöjä sekä eläimistä saatavia sivutuotteita koskevia sääntöjä.

9. on yhtä mieltä siitä, että paras tapa suojella EU:n maatalouselintarviketuotteita tuloksekkaasti on varmistaa, että kaikki EU:ssa myytävät tuotteet alkuperästään riippumatta kuuluvat saman tai samanvertaisen elintarvikkeiden hygieniä-, turvallisuus- ja laatuvalvonnan piiriin. Komitea katsoo, että tietyissä tapauksissa asetus ei rajoita jäsenvaltioiden oikeutta ryhtyä toimenpiteisiin tasokkaamman kuluttajansuojelun tarjoamiseksi virallisen valvonnan keinoin.

10. on hyvillään sääntöjen yksinkertaistamisesta seuraavissa tapauksissa: uudet rajatarkastusasemat ja niiden hallinnointi yhteisten sääntöjen pohjalta; yhteisen terveyttä koskevan tuloasiakirjan (*Common Health Entry Document*, CHED) ottaminen käyttöön – se korvaa nykyjärjestelmän, jossa kullakin valvonnan alaisella alalla käytetään eri asiakirjoja –; asiakirjojen vakioiminen ja niiden aitouden laadunvarmistus; EU:n harjoittamaa virallista valvontaa koskevan tarkkailujärjestelmän käyttöönotto ja sen digitalisoiminen.

11. panee merkille, että eläinlääkintätuotejäämiin kohdistettaviin virallisiin valvontatoimiin nykyisin sovellettavia sääntöjä ollaan korvaamassa säännöillä, jotka perustuvat aikaisempaa suuremmassa määrin riskinarvioiteihin, unohtamatta kuitenkaan tarvetta säilyttää mahdollisuudet terveyden turvaamiseen asianmukaisina.

Kolmansista maista peräisin olevien tuotteiden valvonnan tiukentaminen

12. on tyytyväinen komission ehdotukseen, johon sisältyy muun muassa sääntöjä, joiden tarkoituksena on tiukentaa kolmansista maista peräisin olevien tuotteiden valvontaa, jotta pystytään vastaamaan elintarvikeketjun tuottamiin haasteisiin ja puuttumaan tähän liittyviin EU:n kansalaisten turvallisuutta uhkaaviin riskeihin.

13. on hyvillään sääntöjen yksinkertaistamisesta, joka koskee rajatarkastuspisteiden (eläinten ja eläimistä saatavien sivutuotteiden osalta), nimettyjen saapumipaikkojen (kasvipohjaisten elintarvikkeiden ja rehutuotteiden osalta) ja saapumipaikkojen (kasvien ja kasvituotteiden osalta) korvaamista rajatarkastusasemilla, joita hallinnoidaan yhteisin säännöin. Toimintamallin ansiosta on helpompi suojella Euroopan markkinoita sellaisten maatalouselintarvikkeiden tuonnilta, jotka eivät täytä asetettuja vaatimuksia.

14. on tyytyväinen, että ”hallinnollisen avun” alalle on luotu mekanismeja, joiden myötä kansalliset valvontaviranomaiset pystyvät tekemään yhtenäistä ja johdonmukaista yhteistyötä sääntöjen noudattamisen valvonnassa yli rajojen. Komitea kiinnittää huomiota siihen, että EU:n sääntöjen rikkojiin kohdistetaan vastedes toimia paitsi siinä jäsenvaltiossa, missä rikkomus ilmoitettiin, myös siinä jäsenvaltiossa, missä rikkomus tapahtui.

Paikalliset ja alueelliset vaikutukset

15. toteaa, että uusi, riskin arviointiin perustuva valvonnan toimintamalli mahdollistaa nopean puuttumisen ja päätöksenteon eri tuoteluokissa nykyisen tietotason mukaisesti.

16. toteaa, että velvoite laatia raportti jokaisen virallisen valvonnan yhteydessä ja asettaa se valvonnan kohteena olevan toimijan käyttöön merkitsee huomattavaa lisätaakkaa toimivaltaisille yksiköille. Tämä on torjuttava, kun otetaan huomioon byrokraattinen taakka sekä tuskin poissuljettavissa oleva oikeussuojakeinojen käytön mahdollisuus.

17. Mikäli komissio ei poista tätä vaatimusta, on laadittava tarkka vaikutuksenarviointi, jotta voidaan arvioida hallintoon ja rahoitukseen kohdistuvaa lisätaakkaa lukuarvoina. Lisäksi komission ehdotuksen 34 artiklassa olisi tästä syystä selvennettävä, että mainittu toinen asiantuntijalausunto tarkoittaa jo yleistä tarkistusnäytteen tai toisen näytteen menetelmää ja siihen liittyvää toimijan suorittamaa tutkimusta eikä tarkoituksena ole ottaa käyttöön uutta menetelmää.

18. yhtyy lähtökohtaisesti komission kantaan, jonka mukaan pienten yritysten edut on otettava huomioon hinnaston määrittelyssä. Ehdotukseen sisältyvä sääntö, jonka mukaan maksuista vapautettaisiin yleisesti kaikki yritykset, joissa on vähemmän kuin 10 työntekijää ja joiden liikevaihto tai tase on enintään 2 miljoonaa euroa, on kuitenkin ristiriidassa 76 artiklan periaatteiden kanssa, joilla on tarkoitus varmistaa, että käytettävissä on riittävät varat henkilöstön ja muiden resurssien hankkimiseksi. Komitea ehdottaa, että uuteen säädökseen kuluja korvaamisesta sisällytettäisiin asetuksen (EY) N:o 882/2004 27 artiklan 6 kohtaa vastaava sääntö, jotta jäsenvaltioilla on mahdollisuus päättää itse poikkeuksien laadusta ja laajuudesta.

19. toteaa, että 80 artiklassa säädetään jatkuvasti säännösten mukaisesti toimivien toimijoiden ensisijaisesta kohtelusta siinä tapauksessa, että 79 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaisesti vahvistetaan kiinteämääräiset valvontamaksut. Sen sijaan uuteen säädökseen valvonnan kulujen korvaamisesta tulisi sisällyttää asetuksen (EY) N:o 882/2004 27 artiklan 6 kohtaa vastaavat säännökset, jotta jäsenvaltioilla on mahdollisuus päättää itse poikkeuksien laadusta ja laajuudesta, myös mikroyritysten osalta.

20. kiinnittää huomiota tarpeeseen taata tehokas (asianmukainen) turvataso, kun on kyse aineistosta ja tiedoista järjestelmissä, jotka on luotu käyttövarmennusta ja luvaton käyttöä koskevien sääntöjen panemiseksi täytäntöön – ottaen samalla huomioon tarpeet sekä toimivaltaisten viranomaisten velvollisuuden ilmoittaa yleisölle maatalouselintarvikeketjussa sattuneista merkittävistä tapahtumista.

Koska eräissä jäsenvaltioissa elintarvikeketjun valvonnan toimivaltuudet on jaettu eri elinten välille, on välttämätöntä, että tietojärjestelmiä kehitettäessä virallisen valvonnan eri toiminnot kootaan yhteen ainoaan asiakirjaan. Lisäksi tulee ottaa käyttöön virallisen valvonnan tiedonhallinnan yhdenmukainen järjestelmä ja kehittää sitä.

21. pitää nykyisten seuraamustoimenpiteiden soveltamisalan laajentamisen ohella tervetulleena myös vähimmäisaikojen asettamista sellaisten toimien toteuttamiselle, jotka oikeuttavat poikkeuslupien ja tariffi-alennusten muodossa olevat kannustimet toimijoille, jotka noudattavat (jatkuvasti) elintarvikkeita ja rehut tuotteita koskevan lainsäädännön säännöksiä ja muita maatalouselintarvikeketjuun liittyviä määräyksiä. Rutiinitarkastusten pakollisia maksuja koskevien päätösten tekemisen tulisi kuitenkin kuulua jäsenvaltioille.

22. toteaa, että lukuisat valtuutukset delegoitujen säädösten antamiseksi vähentävät jäsenvaltioiden osallistumismahdollisuuksia ja aiheuttavat sen, etteivät jäsenvaltiot pysty ennakkoimaan mahdollisia henkilöstö- tai taloudellisten resurssien lisätarpeita.

II MUUTOSEHDOTUKSET

Muutosehdotus 1

1 artiklan 1 kohta

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
Tässä asetuksessa säädetään	Tässä asetuksessa säädetään
a) jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten suorittamien virallisen valvonnan ja muiden virallisten toimien suorittamisesta;	c) jäsenvaltioiden välisestä hallinnollisesta avusta ja yhteistyöstä 2 kohdassa tarkoitettujen sääntöjen asianmukaisesti soveltamista varten;
b) virallisen valvonnan rahoituksesta;	d) komission valvonnan suorittamisesta jäsenvaltioissa ja kolmansissa maissa;
c) jäsenvaltioiden välisestä hallinnollisesta avusta ja yhteistyöstä 2 kohdassa tarkoitettujen sääntöjen asianmukaisesti soveltamista varten;	e) sellaisten edellytysten asettamisesta, jotka unioniin jostakin kolmannesta maasta tulevien eläinten ja tavaroiden on täytettävä;
d) komission valvonnan suorittamisesta jäsenvaltioissa ja kolmansissa maissa;	e) sellaisten edellytysten asettamisesta, jotka unioniin jostakin kolmannesta maasta tulevien eläinten ja tavaroiden on täytettävä;
a) jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisten suorittamien virallisen valvonnan ja muiden virallisten toimien suorittamisesta;	f) sähköisen tietojärjestelmän perustamisesta viralliseen valvontaan liittyvien tietojen hallinnoimiseksi.
b) virallisen valvonnan rahoituksesta;	f) sähköisen tietojärjestelmän perustamisesta viralliseen valvontaan liittyvien tietojen hallinnoimiseksi, mukaan luettuna voimassa olevien sääntöjen, erityisesti direktiivin 95/46/EY, sekä asetusehdotuksen COM(2012) 11 final ja direktiiviehdotuksen COM(2012) 10 final mukaisista tietosuojamekanismeista.

Perustelu

Tietosuojaan tulisi kiinnittää huomiota, sillä järjestelmä perustetaan EU:n tasolle ja yksi sen tärkeimmistä tehtävistä on tiedon jakaminen suoritetuista virallisista valvonnoista.

Muutosehdotus 2

13 artiklan 2 kohdan d alakohta

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
hyviin tuotantotapoihin, hyvään hygieniakäytäntöön, hyvään maatalouskäytäntöön sekä vaara-analyysin ja kriittisten hallintapisteiden järjestelmään (HACCP) liittyvien menettelyiden arviointi;	hyviin tuotantotapoihin, hyvään hygieniakäytäntöön, hyvään maatalouskäytäntöön sekä vaara-analyysin ja kriittisten hallintapisteiden järjestelmään (HACCP) liittyvien menettelyiden arviointi, sekä muiden sellaisten vastaavien järjestelmien arviointi, joiden soveltamista edellytetään 1 artiklan 2 kohdassa tarkoitetuissa säännöksissä;

Perustelu

On välttämätöntä laajentaa säännös kattamaan periaatteet (järjestelmät), jotka saatetaan säätää pakollisiksi.

Muutosehdotus 3

82 artikla

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
Maksupalautukset ja mikroyrityksiä koskeva vapautus	Maksupalautukset ja mikroyrityksiä koskeva vapautus
1. Edellä olevassa 77 artiklassa säädettyjä maksuja ei saa palauttaa suoraan eikä välillisesti, jolleivät ne ole aiheuttomasti perittyjä.	2. Yritykset, joissa on vähemmän kuin 10 työntekijää ja joiden vuosiliikevaihto tai taseen loppusumma ei ylitä kahta miljoonaa euroa, vapautetaan 77 artiklassa säädettyistä maksuista.
1. Edellä olevassa 77 artiklassa säädettyjä maksuja ei saa palauttaa suoraan eikä välillisesti, jolleivät ne ole aiheuttomasti perittyjä.	2. Yritykset, joissa on vähemmän kuin 10 työntekijää ja joiden vuosiliikevaihto tai taseen loppusumma ei ylitä kahta miljoonaa euroa, vapautetaan voidaan vapauttaa 77 artiklassa säädettyistä maksuista.
3. Edellä 77, 78 ja 79 artiklassa tarkoitetut kustannukset eivät sisällä 2 kohdassa tarkoitettuihin yrityksiin kohdistuvan virallisen valvonnan suorittamisesta aiheutuneita kustannuksia.	3. Edellä 77, 78 ja 79 artiklassa tarkoitetut kustannukset eivät sisällä Jäsenvaltiot voivat antaa erilliset säännökset laskelmista, jotka koskevat 2 kohdassa tarkoitettuihin yrityksiin kohdistuvan virallisen valvonnan suorittamisesta aiheutuneita kustannuksia, jos tämä on sopusoinnussa Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen (SEUT) 101–109 artiklaan kirjattujen Euroopan unionin kilpailupolitiikan periaatteiden kanssa.

Perustelu

Jäsenvaltioiden tulisi sallia antaa erillisiä säännöksiä tällä alalla, kun otetaan huomioon se, että erikokoisten liikeyritysten jakauma EU:ssa vaihtelee tuntuvasti. Tämä koskee varsinkin maita, joiden talous on voimakkaan pilkkoutunut (lukuisasti mikroyrityksiä).

Muutosehdotus 4

131 artikla

Komission ehdotus	AK:n muutosehdotus
IMSOC:n avulla a) on mahdollista käsitellä ja vaihtaa sähköisesti virallisen valvonnan suorittamiseksi tarvittavia tietoja ja asiakirjoja, jotka saadaan virallisen valvonnan yhteydessä tai virallisen valvonnan suorittamiseen liittyvien tietojen tai tulosten tallentamisen yhteydessä, kaikissa tapauksissa, joissa 1 artiklan 2 kohdassa tarkoitetuissa säännöissä ja 15–24 artiklassa tarkoitetuissa delegoiduissa säädöksissä edellytetään tällaisten tietojen ja asiakirjojen vaihtoa toimivaltaisten viranomaisten kesken, toimivaltaisten viranomaisten ja komission välillä ja tarvittaessa muiden viranomaisten ja toimijoiden kanssa; b) tarjotaan mekanismi IV osaston säännösten mukaiseen tietojen vaihtoon; c) tarjotaan väline, jolla kerätään jäsenvaltioiden komissiolle toimittamat virallista valvontaa koskevat raportit ja hallinnoidaan niitä; d) on mahdollista tuottaa, käsitellä ja siirtää, myös sähköisessä muodossa, asetuksen (EY) N:o 1/2005 5 artiklan 4 kohdassa tarkoitettu reittisuunnitelma, asetuksen (EY) N:o 1/2005 6 artiklan 9 kohdassa tarkoitettulla paikannusjärjestelmällä saadut tiedot, viralliset todistukset ja tämän asetuksen 54 artiklassa tarkoitettu yhteinen terveyttä koskeva tuloasiakirja.	IMSOC:n avulla a) on mahdollista käsitellä ja vaihtaa sähköisesti virallisen valvonnan suorittamiseksi tarvittavia tietoja ja asiakirjoja, jotka saadaan virallisen valvonnan yhteydessä tai virallisen valvonnan suorittamiseen liittyvien tietojen tai tulosten tallentamisen yhteydessä, kaikissa tapauksissa, joissa 1 artiklan 2 kohdassa tarkoitetuissa säännöissä ja 15–24 artiklassa tarkoitetuissa delegoiduissa säädöksissä edellytetään tällaisten tietojen ja asiakirjojen vaihtoa toimivaltaisten viranomaisten kesken, toimivaltaisten viranomaisten ja komission välillä ja tarvittaessa muiden viranomaisten ja toimijoiden kanssa; b) tarjotaan mekanismi IV osaston säännösten mukaiseen tietojen vaihtoon; c) tarjotaan väline, jolla kerätään jäsenvaltioiden komissiolle toimittamat virallista valvontaa koskevat raportit ja hallinnoidaan niitä; d) on mahdollista tuottaa, käsitellä ja siirtää, myös sähköisessä muodossa, asetuksen (EY) N:o 1/2005 5 artiklan 4 kohdassa tarkoitettu reittisuunnitelma, asetuksen (EY) N:o 1/2005 6 artiklan 9 kohdassa tarkoitettulla paikannusjärjestelmällä saadut tiedot, viralliset todistukset ja tämän asetuksen 54 artiklassa tarkoitettu yhteinen terveyttä koskeva tuloasiakirja e) perustetaan voimassa olevien sääntöjen, erityisesti direktiivin 95/46/EY, sekä asetusehdotuksen COM(2012) 11 final ja direktiiviehdotuksen COM(2012) 10 final mukainen tietosuojamekanismi.

Perustelu

Tietosuojaan tulisi kiinnittää huomiota, sillä järjestelmä perustetaan EU:n tasolle ja yksi sen tärkeimmistä tehtävistä on tiedon jakaminen suoritetuista virallisista valvonnoista.

Bryssel 29. marraskuuta 2013

Alueiden komitean
puheenjohtaja

Ramón Luis VALCÁRCEL SISO